МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПОГОДЖЕНО
Гарант ОПП «Менеджмент»
д.е.н.,проф._____ С.А. Нестеренко

«28» 11 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав.кафедри підприємництва, торгівлі
та біржової діяльності
к.е.н., доцент_____Л.О. Болтянська
«29» серпня 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни ***«Основи підприємництва» (за вибором студента)***

для спеціальності ***073 «Менеджмент» за ОПП «Менеджмент»***
форма навчання ***денна***
Кількість кредитів – ***3***
Курс – ***2***
Семестр – ***3***
Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – ***2***
СРС – ***50 годин***
Форма контролю – *диференційований залік*

Загальна кількість годин – ***90 годин***

2019-2020 н.р.

«Основи підприємництва». Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 10 с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с. та Програми навчальної дисципліни «Основи підприємництва» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Мелітополь 2019. – 16с.

Розробник(и): Грицаєнко Г.І., к.е.н., доцент

Рецензент: Андрєєва Л.О., к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності»

Протокол № *1* від «*29* » *серпня* 2019 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

к.е.н, доцент _____ Л.О. Болтянська

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № *1* від «*25* » *вересня* 2019 року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

© ТДАТУ, 2019 рік

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс включає вивчення законів, закономірностей та визначення принципів і факторів розвитку інвестиційної діяльності

Веб-сайт курсу http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=5948 (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти системи знань з основ підприємництва, навичок підприємницького мислення

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є: з'ясувати місце дисципліни в навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії підприємництва; дати чіткі уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва; ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами; сформувати у студентів цілісне бачення проблем підприємницької діяльності; озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання Знати:
- організацію планування виробництва суб'єктів підприємницької діяльності;
- організацію планування праці та заробітної плати, витрат суб'єктів підприємницької діяльності;
- використання методів прийняття фінансових рішень та оцінки інвестиційних пропозицій.

уміння Уміти:
Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

комунікація Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності

soft skills Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними компетентностями:

Здатність визначати перспективи розвитку організації. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. Здатність аналізувати та оцінювати результати діяльності, економічний потенціал та динаміку розвитку організації.

5. Пререквізити

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни Економічна теорія
Мікро і макроекономіка

6. Постреквізити

Дисципліни, які спираються на вивчення даної дисципліни Економіка підприємства
Торговельне підприємництво

7. Інформація про викладача

Викладач (-і) Грицаєнко Галина Іванівна, к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/gritsayenko-galina-ivanivna/

E-mail викладача halyna.hrytsaienko@tsatu.edu.ua

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			Л	П	СРС	
Змістовий модуль 1. СИСТЕМНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМНИЦТВА						
1	Лекція 1	Підприємництво як вид господарювання	2			
	Практичне заняття 1	Підприємництво як вид господарювання		2		7
	Самостійна робота 1	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			6	2
2	Лекція 2	Галузі та види господарської діяльності	2			
	Практичне заняття 2	Галузі та види господарської діяльності		2		7
	Самостійна робота 2	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			6	2
3	Лекція 3	Підприємницьке середовище	2			
	Практичне	Підприємницьке середовище		2		8
	Самостійна робота 3	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			6	2
4, 5	Лекція 4	Види підприємств та організаційно-правові форми підприємництва	4			
	Практичне заняття 4	Види підприємств та організаційно-правові форми підприємництва		4		8
	Самостійна робота 4	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			12	4
6, 7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 1			10	
	ПМК 1	Підсумковий контроль за модуль 1				10
Всього за змістовий модуль 1 (45 годин)			**10**	**10**	**25**	**50**
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА						
8	Лекція 5	Організація підприємництва	2			
	Практичне заняття 5	Організація підприємництва		2		3
	Самостійна робота 5	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2

9	Лекція 6	Менеджмент у підприємництві	2			
	Практичне заняття 6	Менеджмент у підприємництві		2		3
	Самостійна робота 6	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			4	2
10	Лекція 7	Психологія та етика підприємництва	2			
	Практичне заняття	Психологія та етика підприємництва		2		3
	Самостійна робота 7	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			5	2
11, 12	Лекція 8	Форми взаємодії та співробітництва суб'єктів підприємницької діяльності	4			
	Практичне заняття 8	Форми взаємодії та співробітництва суб'єктів підприємницької діяльності		4		6
	Самостійна робота 8	Опрацювання матеріалів лекції, робота на навчально-інформаційному порталі			10	4
13, 14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК 2			1	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2				10
Всього за змістовний модуль 2 (45годин)			**10**	**10**	**25**	**50**
диференційований залік			**x**	**x**	**x**	
Разом (90 годин)			**20**	**20**	**50**	**100**

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- ✓ за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;
- ✓ за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання завдань по заповненню звітності під час занять);
- за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);
- ✓ за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);
- ✓ за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, екзамен);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.

✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.

✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.

✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали у вигляді екзамену. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат)
Підсумково-модульний контроль (ПМК І, ІІ)	Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність
диференційований залік	Підсумкова форма контролю, результати якого оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальним принципом

12. Інформаційні ресурси та пакет дисципліні

Рекомендована література

1. Андрєєва Л.О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андрєєва, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.;
2. Андрєєва Л.О. Системний аналіз організації / Л.О. Андрєєва // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2012. – № 2 (18), том 5. – С. 7-14;
3. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки і підприємництва / В.Я. Бобров – Київ: Вища школа, 2003 – 719 с.;
4. Болтянська Л.О. Від вибору бізнес-ідеї до її реалізації / Л.О.Болтянська, В.М. Тебенко // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – 2017. – № 3 (35) – С. 20-27;
5. Болтянська Л.О. Перспективна форма інтеграції в садівництві / Л.О. Болтянська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 2(5). – С. 36-41. – Режим доступу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_2(5)__6;
6. Болтянська Л.О. Розведення перепелів – родинний бізнес / Л.О.Болтянська, Б.В.Болтянський // Тваринництво сьогодні. – 2018. – №5. – С. 37- 45;
7. Болтянська Л.О. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська / ADVANCES OF SCIENCE. Proceedings of articles the international scientific conference Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018. – С. 1357-1366;
8. Варналій З.С. Основи підприємництва: навчальний посібник / З.С. Варналій – Київ: Знання-Прес, 2006. – 329 с.;
9. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навчальний посібник. / А.М. Виноградська – К.: Кондор, 2008. – 544с.;
10. Від ідеї до власної справи: Навч. посібник. / А.С. Коноваленко, Л.О. Болтянська, Д.М. Трачова та інш. – Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2017 – 278 с.;
11. Гаєвська Л.М. Підприємницька діяльність та її оподаткування: Навчальний посібник. / Л.М. Гаєвська – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 218 с.;
12. Грицаєнко Г. Інвестиційна привабливість України [Електронний ресурс] / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 80-93 – Mode of access : https://are-journal.com;
13. Грицаєнко Г.І. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – вип. 12. – Режим доступу : http://global-national.in.ua/archive/12-2016/14.pdf;
14. Грицаєнко Г.І. Основи інвестиційної діяльності: навчальний посібник. / Г.І. Грицаєнко – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 224 с.;
15. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал / Г.І. Грицаєнко, М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2018. – № 1. – С. 188-194;
16. Грицаєнко Г.І. Соціальні інвестиції: сутність, стан та особливості здійснення на селі / Г.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2018. – № 1. – С. 126-132;
17. Грицаєнко Г.І. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Г.І. Грицаєнко, І.М. Грицаєнко // Економіка та суспільство. – 2017. – Вип. 9. – Режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9;
18. Грицаєнко М. Трансакційні витрати національної економіки: сутність, класифікація та оцінка [Електронний ресурс] / Микола Грицаєнко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2017. — Вип. 2 (17). — С. 41-55. — Режим доступу до журн.: http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17hmikto.pdf;
19. Грицаєнко М.І. Взаємозв'язок інтенсифікації та інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва / М. І. Грицаєнко. // Вісник Степу: зб. наук. праць Кіровоград. держ. с.-г. досл. станції НААН. – 2014. – Вип. 11. – С. 195–201;
20. Грицаєнко М.І. Довіра як передумова розвитку підприємницької діяльності / М.І. Грицаєнко // Бізнес Інформ. – 2016. – №12. – 143-148;
21. Грицаєнко М.І. Інноваційна основа інтенсифікації сільськогосподарського виробництва / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2011. – № 1 (15). – С. 38–44;
22. Грицаєнко М.І. Інноваційний розвиток сільського господарства / М.І. Грицаєнко. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / за ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2011. – № 1 (13). – С. 144–152;
23. Грицаєнко М.І. Інновація як економічна категорія та її особливості в аграрній сфері / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного

агротехнологічного університету (економічні науки) / за ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2012. – № 1 (17) – С. 130–138;
24. Грицаєнко М.І. Інтегральна оцінка ефективності інноваційної діяльності в аграрній сфері на основі методу аналізу ієрархій / М.І. Грицаєнко // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. – 2014. – Т. 19. – Вип. 3. – С. 147–150;
25. Грицаєнко М.І. Інтенсифікація сільського господарства на основі інноваційного розвитку / М.І. Грицаєнко // Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи : монографія / [Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г., Грицаєнко М.І. та ін.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2014. – С. 237–257;
26. Грицаєнко М.І. Кадрове забезпечення аграрної науки України / М.І. Грицаєнко // Економіка розвитку. – 2014. – № 4 – С. 19–25;
27. Грицаєнко М.І. Підприємництво як джерело інноваційної діяльності в аграрній сфері [Електронний ресурс] / М.І. Грицаєнко // Ефективна економіка. – 2014. – №12. – Режим доступу : http://www.economy.nayka.com. ua/;
28. Грицаєнко М.І. Розвиток наукового забезпечення аграрного виробництва / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 79–87;
29. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал у становленні підприємницької мережі аграрної сфери України / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2017. – №5 – С. 58-64;
30. Грицаєнко М.І. Сутність соціального капіталу та його особливості в аграрній сфері / М.І. Грицаєнко // Економіка АПК. – 2018. – №1. – С. 60-65;
31. Грицаєнко М.І. Сутність та оцінка інноваційного потенціалу / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету / за ред. М. І. Бахмата. – Кам'янець-Подільський: «ТОВ Друк-Сервіс», 2012. – С. 111–113;
32. Грицаєнко М.І. Теоретичні основи інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія / [Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська, М.І. Грицаєнко та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – С. 104–154;
33. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати на макро-, мезо- та мікрорівнях / М.І. Грицаєнко // Економіка та управління АПК. – 2018. – №1. – С. 124-133;
34. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати: сутність, класифікація та зв'язок з соціальним капіталом / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2017. – №4. – С. 249-255;
35. Грицаєнко М.І. Удосконалення інституційного середовища розвитку інноваційної діяльності в аграрному виробництві шляхом створення наукового парку / М.І. Грицаєнко // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки – 2014. – № 4 – С. 116–124;
36. Донець Л.І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. / Л.І. Донець, Н.Г. Романенко – К.: ЦНЛ, 2006. – 320 с.;
37. Економіка аграрного підприємства: Навчальний посібник / Т.І. Яворська, Ю.О. Прус, О. М. Петрига; за ред. О.М. Петриги, Т.І. Яворської. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2016. – 498 с.;
38. Завадських Г.М. Дослідження сучасного стану інвестиційної сфери аграрних підприємств / Андрєєва Л.О., Болтянська Л.О. та ін. // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: Монографія. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 272 с. – С. 155-208;
39. Завадських Г.М. Ефективність розвитку галузі садівництва / Г.М. Завадських В.М., Тебенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) – 2016. – №3 (32). – С. 168-178;
40. Завадських Г.М. Особливості функціонування агрохолдингів в Україні / Г.М. Завадських // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) - Мелітополь: Вид – во Мелітопольська типографія «Люкс», 2013. – С.87-89;